

A TENGERPART

NAPILAP

VII. évfolyam.

FIUME, csütörtök 191. január 20.

17. szám

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229.)
Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház I. emelet.

Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 932.

Előfizetési ár

Egész évre . . . 24 kor. Negyevre . . . 6 kor.
Félévre . . . . 12 kor. Egy ha . . . . 2 kor.
Egyes szám ára 6 fer.

HIRDETÉSEKET

a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.

Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 40 fillér.

A kivándorlás.

A washingtoni bevándorlási hatóság által kiadott bevándorlási évi ezidei statisztika szerint (1908. júliustól 1909. júliusig) Európából 680 ezer emberrel több vándorolt Amerika sokat ígérő földjére, hogy keze és esze munkájával ott keresse meg kenyerét. Ezzel szemben visszavándorolt ugyanide 180 ezer ember, így hát az európai kivándorlási egyenleg 470 ezer embert tesz ki.

Ha ebben a statisztikában megkeressük Magyarországot, azt találjuk, hogy ezer bajjal, gonddal küzködő országunk vigan szállítja Amerika felé a helytálló emberanyagot. A mi kivándorlási kvótánk ez volna: 89,333 ember. Visszavándorolt ugyanez időben 21,631 ember. Összes veszteségünk volt tehát 67,702 ember. Ha már most felgondoljuk, hogy több, mint 22 európai ország területéről rekvirálódott a fönt ismertetett európai kivándorlási egyenleg, amely összesen 470 embert teszen, akkor tisztán láthatjuk, milyen szomorú ennek az országnak még a viszonylagos gazdasági helyzete is, mert hiszen egymaga egy évben az összes amerikai kivándorlók egyhatodát szolgáltatata.

Ha már most a terület nagyságát és lakosságát, sűrűségét is számitanók az egyes érdekelt államok szerint, ez a szomorú statisztikai adat még sokkal feketébb színben tüntetné fel erővesztésünk nagyságát, egyuttal annak eredetét és közgazdasági visszamaradottságunkat.

Mert a kivándorlás kérdése nem közigazgatási kérdés, hanem tisztán közgazdasági. Csupán a javított viszonyok segítségével valók és lehetőek a közigazgatási intézkedések, minők például az országhatárok ellenőrzése, kivándorlási csábitók büntetése stb., de a leromlott gazdasági viszonyok közepette gyakorlati hasznukat tévesztik, amellet semmikép sem liberálisok, mert a szabad ember szabad költözködési jogát meggátolni szuronyokkal vajmi méltánytalan, még az esetben is, ha a keresett és nem talált jobb megélhetési feltételt azonnal képes volna nyújtani is a kirendelt állami közege. A föld, amely táplál, marasztalja is népét. A termelési erők harmoniába állítása, összeműködésüknek állami és társadalmi megszervezése, ezek azok az intézkedések, amik mellet a kenyeret kereső, a szó szoros értelmében kereső, de nem találó ember aztán nem áll mindenféle fufanggal a törvényes intézkedésekkel kirendelt határszéli szuronyok elébe, csak hogy mielőbb tuljusson ezen a szomorú országon, amely neki kenyeret, megélhetést nem ad.

És mi nem a csendőrszuronyt értjük segítő eszköznek, hanem egy nagy regeneráló országos munkaprogramot, amelynek keretén belül ezerféle és ezerféle munkaalkalom támad, amiknek nyomán munka, kenyér és megelégedettség terem és mi sem természetesebb, mint,

hogy akkor a kielégített emberek munkás társadalmá nem indul rajokban z országhatárok felé, hogy bucsút mondjon ezek a földnek, amely táplálni nem bírja.

A bankrablók részétlevelei.

A fiumei Népbank kirabló, Orlov és Kisenevsky a tárgyalás napján kijelentették Melocco János kir. ügyésznek, hogy mihelyt megkezdik fegyházbüntetésüket levelet fognak írni Milos feleségének, hogy magyarázatát adják gyilkosságuknak és bocsánatot kérjenek tőle. A két fegyenc be is váltotta ígérését és most küldték el levelüket a gúszba borult fiatal asszonynak.

Szvirszki-Orlov, akinek tizenötévi fegyházbüntetést kell elszenvednie gonosztettéért, oroszul a következő levelet írja, amely szószentri fordításban így hangzik:

„Igen tisztelt Milos uriaszonynak
Fiume.

Én vagyok az ön urának gyilkosa, én vettem el az életét az ön hitestársának és én vagyok az, aki önt örökre elválasztotta tőle. Én öltem meg az ön férjét és ön alávaló, kegyetlen gyilkosnak tekint engem. Gyermekei majd föl fognak nőni és ha szemtől-szembe nem is mutathatnak majd rám, fényképem előtt mélységes megvetéssel e szókra fognak fakadni:

— Hát ez az alávaló ember volt az, aki elrabolta apánk életét? És mindörökké átkozni fognak.

De ha káromolni fognak, meg kell majd gondolniok, hogy engem az éhség készítetett a gonosztetre. Ha ön életében csak egyetlenegyszer is éhes volt, könnyen megértheti, hogy mi az éhség és mi mindenre képes rábírnai az embert. Az éhezőt csak az értheti meg, aki maga is éhezett. Nekem nem volt szándékomban, hogy kioltsam férje életét, mert ez nem oszlathatta el éhségemet, de igenis lecsillapíthatta azt az a sok csengő pénz, amiért gyilkossá lettem s amiért kiszenvedett az ön ura és érette fog kimulni az én fiatal életem is a börtönben.

Nem akarom önnek elmondani élettörténetemet, mert nagyon sokat kellene róla írnom. Annait azonban tudomására kell adnom, hogy Oroszországból való vagyok, ahol — mint ön előtt is ismeretes — a kormány önkényes és erőszakos autokratikus uralmat üz, ahol a családok ezreiből politikai gonosztévőket szemel ki magának, tömlöcbe veti őket, kineztatja és elküldi őket rabságba a messze keleti Szibériába, vagy felakasztatja, agyonlöveti őket. Jómagam is áldozata lettem ennek a zsarnokságnak és már tizenhét éves koromban elraboltak enyéimtől. Fiatalon, minden ok nélküli a mocsaras Szibériába (Tundra) vittek el, ahonnan lassanként sikerült a határra jutnom és megszöknöm.

Megvallom, hogy gonosztévő vagyok, „kevés a hit bennem“, de azért tiszta szívből jelentem ki önnek, hogy öntudatlanul, csupán ösztönből öltem és nem is láttam hová lövök. Még most sem tudok számot adni magamnak arról a vad indulatról, amely akkor erőt vett

rajtam és megfosztott eszméletemtől. Higgye el nekem asszonyom, hogy ha férje helyén maradt volna és bankja csengő pénzének védelméért nem kelt volna bírokra velem, úgy még ma is életben volna, mert még egyszer ismételnem kell azt, hogy az ő élete nem csillapíthatta éhségemet és csak az a sok csengő érc lakathatott volna jól. Remélem, asszonyom, hogy megért engem . . .

A bíróság ítélkezett és ön jól ismeri az eredményt: tizenöt évi rabságra ítéltek el s ez azt jelenti, hogy életerőtől duzzadva, fiatal életemet a tömlöcbe kell töltenem, de kikerülve innét, egy csöppet sem leszek megtörve, mert az akaratlanság nem akarát.

De minék írok önnek és mért sajnálkozom azon, ami történt? . . . Jól tudom, hogy ezzel nem szüntetem meg az ön fájdalmát, nem mulasztom el gondjait és férjének sem adom vissza életét, amit nem is akartam elvenni tőle . . .

Bocsásson meg, bocsásson meg és fogadja őszinte sajnálkozásomat mindazért, ami történt.

S. Svirszki-Orlov.

A levélhez utóiratképpen az életfogytig tartó fegyházra ítélt Kisinevsky a következő levelet írta:

„Mit írjak én, férjének meggyilkolásában akaratlan részese? Társam, Svirszki, eléggé szabatosan jellemezte akkori állapotát, amelynek hipnotikus hatalma alatt vele együtt én is állottam. Akkoriban mindkettőnknek mindössze csak 22 fillérünk volt és semmiben sem reménykedhettünk. Ez birt rá engemet a gonosztetre, amelynek ártatlan áldozatául esett az ön férje. Őszintén sajnálom a történeteket, de ez a megbánás már késői, mert legnagyobb keserűségemre ez nem fogja önnek és övéinek az oly fájdalmasan érzett veszteséget pótolhatni. Az elkövetett gonosztettért el fogom szenvedni a megérdemelt büntetést. Életem, amelyből eddig 21 esztendő telt el, halálomig a nehéz és sötét tömlöcbe fog eltelni . . . Fogadja kérem mélységes sajnálkozásomat és bocsásson meg.

S. Kisinevsky.

A rablógyilkosok részvétlevelét a fiumei ügyészség juttatta el Milos özvegyéhez, aki fiatal özvegyiségben két kicsiny árvájával gyászolja férjét.

UJDONSÁGOK.

— A kormányzó-helyettes utazása. Wickenburg István gróf kamarás, kormányzó-helyettes, mint tegnap már jeleztük, ma délután több napi tartózkodásra Budapestre utazott. A kormányzó-helyettes mindenekelőtt bemutatkozó látogatást tesz a Kluen-Hédervary kabinetnél, majd a város, a kormányzóság, a tengerészeti hatóság fontosabb ügyeinek elintézését fogja megsürgetni az egyes miniszteriumokban.

— A kereskedelmi kamara ülése. A kereskedelmi kamara választási bizottsága tegnap délben ülést tartott, amelyen a kamara új választásáról szóló kereskedelmi miniszteriumi leirat felolvasása után Cosulich újonnan megválasztott elnök mondott beszédet, mire Luppis

a választási bizottság elnöke a volt kamarát véglegesen feloszlatoznak mondja ki. Azután a volt kamara ügyiratait átadták az új kamara tagjainak, majd a kamara 1910. évi költség előirányzatának megállapítását az új választmányra bízták. Ezzel az ülés véget ért.

— **Tiszti bál.** A fiumei helyőrség tisztikara ma este a Deák-szállóban hangversennyel egybekötött táncmulatságot rendez.

— **Tengerszentelés.** A görög keleti egyház a mai vizkereszt ünnepe alkalmából megtartotta a szokásos tengerszentelési szertartását is. A kegyeletes s nagy külső fényű szertartás előtt ünnepi istentisztelet volt a fiumei, magyar és szerb nemzeti lobogókkal díszített görög keleti templomban. A templomból a hívők serege a főbb utcákon át a molo Adamichra vonult, ahol kezdetét vette a tengerszentelés szertartása. Az egyházi ünnep külső fényének emelésére megjelent a Jellasichek gyalogezred egy százada is a zenekarral s míg az ájtatoskodók a moló végén gyülekeztek a baldachin körül, addig a katonaság a Piazza Dante s moló Adamich között állott fel. A tengerszentelési szertartás közben háromszor hangzott fel a kürtjel, mire a katonaság háromszor sortűzet adott, majd a katonazenekar háromszor eljátszolta a Gotterhaltet. A kedves és vonzó egyházi cerimóniának sok nézője volt a más vallásúak közül.

— **Szentgyörgyi Ferenc távozása.** Szentgyörgyi Ferenc, a De la Ville szálló volt tulajdonosa ma végleg elhagyja Fiumét és visszaköltözik Kassára, ahol a város legelőkelőbb kávéházát, az Andrassy kávéházát vette meg. Szentgyörgyi távozását, aki mint a Fiumei Magyar Kör elnöke a fiumei magyarság kulturális és társadalmi törekvéseinek buzgó harcosa volt, mindenki sajnálja, hisz amugyis igen kevés a vagyonos és független magyarok száma kikötővárosunkban.

— **Torpedóhajó a kikötőben.** A haditengerészet „Teti” nevű torpedóhajója tegnap délelőtt tíz órakor ideérkezett s ma reggel négy órakor már Lucin szigetére indult.

— **Leégett üzlet.** A Tersatto közelében levő Sterniza helységben tegnap délelőtt teljesen leégett egy egyszemleteres épület. A ház tulajdonosa ugyanis a napokban több bál szénát helyezett el a padlásra, amely tegnap, eddig még meg nem állapított okból, tüzet fogott s rövid idő múlva lángban állott az egész padlás, majd a tűz elterjedt a ház több részén is. A veszedelem színhelyére érkezett tűzoltók, miután minden oltási kísérlet hiábavalónak bizonyult, a szomszéd házak védelmére szorították. A ház teljesen leégett. A kár biztosítás útján megtérül.

— **Aki nem hívott orvost.** A városi tisztviselő hivatal feljelentést tett a rendőrségen Merkel Katalin lubianai illetőségű sanicoloi mosónő ellen, mert a házában előfordult ragályos betegséget nem jelentette be a hatóságoknak s orvosi segítségre sem gondoskodott. A rendőrbíróság ma Merkel Katalint egészségügyi kihágásért huszonöt korona pénzbüntetésre ítélte.

— **Vasutas egy asszony ellen.** Zganjer Helén rujevoi napszámos-asszony feljelentést tett a rendőrségen Lukács József fiumei vasutas ellen, hogy őt minden ok nélkül megátalmadta, megverte, úgyhogy a mentők részestették első segítségben. A mentők igazolása szerint Zganjer Helén a fején s bal vállán szenvedett nyolc napon belül gyógyuló sérülést. A rendőrség a durva támadót felelősségre fogja vonni.

— **Tolvaj a hajón.** Az Ungaro-Croata Senj nevű gőzösének parancsnoka tegnap délután, mihelyt a hajó kikötött, jelentette a molón szolgálatot teljesítő detektívnek, hogy Liebel Angelina dugaresei illetőségű utasné óráját, aranyláncát valaki Lovrana és Abbazia között ellopta. A detektív megmotozta az utasokat, a nyomozás azonban eredménytelen maradt. A rendőrség folytatja a vizsgálatot.

— **Kövel megdobálták.** A cosalai rendőri kirendeltségen Scok József belvederei lakos feljelentést tett, hogy Lenar Rudolf plassei és Zvitco József fiumei napszámosok vasárnap este megátalmadták s megdobálták, úgy hogy jobb szeme alatt könnyebben megsérült. A rendőrség megindította ellene az eljárását.

— **Pórujlátások.** A milánói törvényszék a minagy jogi szempontból igen érdekes pórt tárgyt. Egy vasuti összeütközés alkalmával két utas súlyosan megsebesült, akik az első osztályon utaztak. Ezek kártérítési pórt indítottak a vasutaság ellen. A pör során a társaság azzal ért a kereset ellen, hogy az utasok harmadoslyu jegyet váltottak s így nem volt joguk az első osztályon utazni. Hozzájárul, hogy a harmadoslyu utasok közül egy sem sérült meg, tehát a felperesek az őket megillető helyen írtak volna, semmi bajuk sem történt volna. A törvényszék alaposnak találta ezt az okodást s a keresetet elutasította.

— **Választányi ülés.** A Fiumei Magyar Kör választányja január tizenkilencedikén, szerdán este a körhelyiségben ülést tart.

— **Az osztrák Lloyd számadásai.** Az osztrák Lloyd jödelmei az 1909. évben 3 millió koronával nekledtek az előző évi eredményekhez képest. A társaság az 1908. évben nehéz viszonyok között és csak két és fél százalékos osztalékot tudott fizetni. Nagy megtakarítást ért el a társaság úgy a hajózási üzemben, mint az arzenálban.

— **Az abbáziai templomrablás.** Az abbáziai templomrablás ügyében a fiumei és az abbáziai rendőrség által megindított nyomozás eddig eredménytelen maradt. A templomrablás több Abbaziában üdülő fürdővendéget arra indított, hogy a rablott tárgyak értékét magángyűjtés útján fedezzék s e célra már meglehetősen összegyűlt össze.

— **A hajókezelés új módja.** Londonból jelentik, hogy a „Daily Mail” közlése szerint az amerikai tengerészeti hatóság jelenleg a nemrég elhunyt La Coste mérnök által feltalált hajókezelőszerszeggel folytat kísérleteket. La Coste nagyon saátásos módon jutott találmányának eszméjére. Egy napon ugyanis, amikor éppen egy nagyobb hajóösszeütközés jutott tudomására, az aquariumában uszkáló apró aranyhalcskákat nézegette és eltűnődött azon, hogy ezek az apró állatok melluszonyuk egy csekély, előrelendítésével minő gyorsan meg tudnak állani, ha akadály van előttük. Tűnődése azzal végződött, hogy a hajókezelés alapelveit tanulmányozta. Az amerikai tengerészeti hatóság azután az „Indiana” nevű páncéloshajót a La Coste-féle oldaluszonyokkal felszereltette és azokkal most kísérleteket végeztet. A hajó oldalain víz alatt és a hajó gerincz irányában alkalmazott uszonyok egyenként 4 méter hosszúsággal és 2 méter szélességgel bírnak, kezelésük egy könnyen kezelhető emeltyű segítségével a parancsnoki hidról történik. Az oldaluszonyok előrelendítése után a legsebesebb haladásban levő hajó már egy fél hajóhosszúságra megállítható. Ha az „Indiana”-val folytatott kísérletek beválnak, akkor az amerikai tengerészeti hatóság az összes amerikai hadihajókat felszerelteti a La Coste-féle hajókezelőszerszeggel.

— **Az osztrák gyufamonopólium.** Az osztrák kormány befelezte a gyufamonopólium behozatala céljából szükséges előmunkálatokat. A kormány küldöttei az összes gyufagyárakat megvizsgálták, felbecsülték a termelést, összeszedték a munkás és a munkaviszonyokra vonatkozó adatokat, úgy hogy a kormány most már teljesen tisztában van az osztrák gyufagyártás viszonyaival. A kormány eredeti tervétől eltérőleg maga fogja megváltani az összes gyufagyárakat és ehhez mintegy harmincöt millió koronára lesz szüksége. Uglátszik nálunk is hasonló akcióra készülnek, sőt biztosra veszik, hogy a magyar kormány is követni fogja az osztrák kormány példáját. Nálunk most egyremásra állítják fel a gyufagyárakat, nyilván arra való tekintettel, hogy a gyufamonopólium behozatala Magyarországon sem késik sokáig.

— **Népgyűlés a dalmát vasut érdekében.** Spalatóból jelentik: Tegnap itt népgyűlés volt, amelyen több reichsrathi és tartománygyűlési képviselő, a községek, a kereskedelmi kamara, különféle testületek és az ország összes politikai pártjainak képviselői vettek részt. A népgyűlés rezolúciót fogadott el, amely felsorolja azokat az intézkedéseket, amelyeket az országnak tennie kell, hogy érélyes akciót indíttson Dalmácia vasuti összeköttetésének gyors és kielégítő megoldása céljából.

— **Cukorlopás.** A rendőrség punto francoi kirendeltsége Marton Ferenc, szekszárdi napszámost tegnap délután letartóztatta, mert a kikötő kijáratánál őrséget teljesítő pénzügyőr négy és fél kiló cukrot talált nála.

— **Árverés az állomáson.** A helybeli államvasuti raktárfőnökség közhírré teszi, hogy pénteken január 21-én d. e. a 33. számú raktár helyiségében nyilvános árverezés útján a következő áruk fognak eladatni, úgymint: régi üres hordó, grammofon, pamutáru, pezsgó, cégtábla, ásványvíz, papirboríték, rum és pálinka, likőr, börtáska, ásvány, kenőolaj, használt ingóság, bor, ingóság, ténta, gummi, bőr, porcellánáru, ülőke, köpeny, faáru és acél.

— **Meglopott pénzügyőr.** Pohl Ferenc pénzügyőr feljelentést tett ma a rendőrségen, hogy tegnap este, mikor az Olimpo mozgófényképszínházba belépett, ellopták huszonnégy korona nyolcvan fillért tartalmazó pénztárcáját. A lopást azonnal észrevette, mert a felső zsebében kutató tolvaj kezét sikerült megragadnia. Míg rendőrt hívott, a tolvajt egy barátja őrizetere bizta. A zsebtolvaj azonban még ügyesebb volt, mert mire egy rendőr kíséretében visszatért, a tolvaj a pénztárcát eltűntette. A rendőrség Havaich József huszonöt éves zágrábi illetőségű napszámost, aki a zsebtolvajlást elkövette, letartóztatta.

— **A rézrudak barátja.** Stojanovich Tivadar dalmáciai illetőségű napszámost tegnap este a rendőrség letartóztatta, mert egy darab nyolc kilogrammos rézrudat találtak nála, amelynek eredetét nem tudta igazolni.

— **A milánói dómról.** A milánói dóm két év előtt felszentelt főkapujának koronázó darabját, melyet eddig gipsz helyettesített, tegnapelőtt tették fel s ezzel teljesen elkészült az a rendkívüli műbecsű alkotás, melyen Popliaghi tanár tizennégy évig dolgozott. E nagyszerű dombormű-csoportozatnak összes költsége 522 659 lírara rugott s nagyobbára Mellerio gróf hagyatékából, részben pedig a dómpozítási alaptól fedezték. A magas reliefben kidolgozott s bronzba öntött műemkek az Istenanya örömeit és fájdalmait ábrázolja tizennégy képben. Az öntéshez használt érckeveréknek nagyon kellemes, meleg színe van.

— **A Kereskedelmi Részvénytársaság mérlege és a tőzsde.** A Magyar Kereskedelmi Részvénytársaság szombaton közzétett mérlege a tőzsdére igen kedvező benyomást tett. A társaság a múlt évben érte el legkedvezőbb üzlet-eredményeinek egyikét s hogy ennek dacára sem állapított meg nagyobb osztalékot, annak magyarázatát abban kell keresnünk, hogy a társaság az idén első sorban saját tőkének szaporítását tartotta szem előtt, másrészt pedig, hogy az 1909. évi nagy üzletek jelentékeny része csak az 1910. évi mérlegben számoltatik el. A tőzsde azonban a nagyobb osztalék elmaradása dacára is honorálta a Kereskedelmi R.-T. kedvező mérlegét és ennek hatása alatt élénk kereslet nyilvánult meg iránta, minek következtében a papírok 650 koronáról 656.50 koronára emelkedtek.

— **Új öldöklő fegyver.** A békeapostolok büszkének lehetnek. Folyton hirdetik az örök békét, de eközben az egyik öldöklő fegyvert találják fel a másik után s valamennyi a militarizmus s a háboru céljait szolgálja. A „Petit Parisien” értesülése szerint a saintetienei fegyvergyárban új géppuskát gyártottak, amely minden más eddigi fegyvert biztonság és gyorsaság dolgában fölülmúlt. A géppuska mindössze nyolc kilogramm súlyú és a szerkezete olyan, hogy egy katona percenként két-háromszáz lövést tud vele tenni.

— **A kikötőből.** Január 19. Ékezett: „Árpád” magyar gőzös Marseilleből 30,000 láda narancscsal, 10 tonna kénnel és 20 tonna vegyes áruval; „Leopolis” osztrák gőzös Triestből üresen; „Fedelta” olasz gőzös 2850 tonna foszfáttal.

Indult: „Britannia” olasz gőzös Cataniába 160 tonna fával; „Balaton” magyar gőzös Braziliába 900 tonna fával, 150 tonna cukorral, 3 tonna ásványvízzel, 2475 hordó liszttel és 200 láda malátával; „Salzburg” osztrák gőzös Alexandriába 580 tonna cukorral, 1 tonna szeggel és 115 láda üres palackkal; „Teresa” osztrák gőzös Philadelphiába 850 tonna magnessittel és 20 tonna seprével.

Távirat ◀▶ Telefon

A budapest—fiume telefonösszeköttetésben beállott üzemzavar folytan csak a néhány beérkezett táviratot közölhetjük mai számunkban.

A képviselőház ülése.

BUDAPEST, jan. 19. Gál Sándor, a képviselőház elnöke a képviselőházat hétfőre, január huszonegyedikének délelőtti tíz órájára hívta össze.

Justhék s Kossuthék egyesülése.

BUDAPEST, jan. 19. A kettészakadt függetlenségi párt mindkét csoportjából több képviselő a multkori sikertelen kísérlet után újból megkezdte tanácskozásait, hogy milyen módon ehetne a két pártot ismét egyesíteni. Polónyi Géza, aki az egyesülés eszméjét legelőször vetette fel, ma kijelentette egy újságíró előtt, hogy a két párt egyesítésének még a Khuen-Héderváry kabinetnek parlamenti bemutatkozása előtt kell megtörténie. Az egyesülés azt igazolná, hogy a képviselőházban van olyan többségi párt, amelyből kormányt lehetne alakítani. Az egységes függetlenségi párt egyúttal azt is bizonyítaná, hogy a Héderváry kormány kinevezése a parlamenti gyakorlattal ellenkezik. Ha azonban az egyesülés csak Khuenék bemutatkozása, vagy a parlament feloszlata után következne, ke, mindenestre értékes eredmény lenne azonban semmi különös fontossággal nem bírna.

A felirati bizottság ülése.

BUDAPEST, jan. 19. A felirati bizottság ma ülést tart, amely alkalommal a kiküldött albizottságnak az önálló bank ügyében a királyhoz intézendő felirati javaslatát fogják tárgyalni. A tanácskozást csütörtökön folytatják.

Ferenc Ferdinánd kihallgatása és a pártok.

BUDAPEST, jan. 19. Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök tegnapi trónörökös kihallgatását a pártok élénken tárgyalják. Az audieciának mindenütt nagy fontosságot tulajdonítanak, mert most történt először, hogy a trónörökös az új miniszterelnököt rögtön, a kinevezése után kihallgatáson fogadta. Azt hiszik, hogy Héderváry gróf kormányprogramját nemcsak a király hagyta jóvá, hanem ahhoz a trónörökös is hozzájárult.

Egyesek viszont már azt is állítják, hogy Khuen programjának részleteit a trónörökösrel egyetértően állapították meg, mert egyes reformok, mint például a közigazgatás államosítása, olyan programra engednek következtetni, amely évtizedekre készült. Az új miniszterelnök trónörökös kihallgatásán részletesen tárgyalták volna a katonai kérdéseket is.

Folytatólagos tárgyalások tárca vállalás iránt.

BUDAPEST, jan. 19. Az előjelek szerint a hiányzó tárcák betöltése még egy ideig vártni fog magára. A Zichy János gróffal tárcavállalás iránt folytatott tárgyalások véglegesen megszűntek. Most híre jár, hogy Khuen gróf egy egyetemi tanárt vagy Wlassics Gyulát, a közigazgatási bíróság elnökét óhajta kabinete részére megnyerni.

Fegyverkezés a távol Keleten.

BÉCS, jan. 19. Egyik bécsi estilap péntek esti táviratot közöl, mely szerint a legszélsebb Keleten a fegyverkezés szakadatlanul tart. Napról-napra újabb részletes értesítések érkeznek, hogy úgy Japán, mint Kína nagy katonai előkészületeket tesznek. Magánértesülés szerint a kínai kormány elhatározta, hogy nemcsak a Mandzsuriában, hanem mongol területen is megerősíti a csapatokat. A pekingi kormány egyúttal jóváhagyta a mandzsuri országos tanácsnak a határok megerősítésére vonatkozó tervezetét.

Kiutasított alkalmatlan idegenek.

HAMBURG, jan. 19. A hamburgi rendőrség ma huszonhárom idegent, akik között osztrákok, oroszok és dinok is vannak, kiutasított a város területéről.

A marokkó hadjárat.

MADRID, jan. 19. A tegnap este tartott minisztertanácson a hadügyminiszter felolvasta Marina tábornok távirati jelentéseit, amelyből kitűnik, hogy a marokkói hadjárat jelentékeny és kielégítő eredményre végződött. A minisztertanács munkaházak építésére nagyobb telekomplexumot engedélyezett és ezután a költségvetést tárgyalta. A költségvetésben a kormány a liberális pártnak az adórendszerre vonatkozó kötelezettségeit dy módon fogja figyelembe venni, hogy az inaktív vagyont a munkások javára megadótja.

Nyilt-tér*).

Mindazon jóbarátainak és ismerőseimnek, kiktől személyesen nem búcsúzhattam el, Kassára való átköltözésem alkalmával ez uton mondok szívélyes Isten hozzádot.

Szentgyörgyi Ferencz.

* E rovatban közlöttekért a beküldő felelős. (A szerk.)

Minden a kihordás vagy szétküldés körül felmerülő panaszt telefon vagy levelezőlap útján szíveskedjenek nekünk bejelenteni.

Kanyaró után

a legkomolyabb betegségeknek biztosan elejét veszi a SCOTT-féle EMULSIÓ. Az egészség gyors visszaszerzése meglepi mindazokat, a kik először tesznek kísérletet a

Scott-féle Emulsió-val.

A SCOTT-féle Emulsió csakis annak köszönhet nagy hírnevét, hogy összes alkotászeiben fenntartja legnagyobb fokú tisztaságát.

Nagyon megfelelő az elkényeztetett inynek és a meggyengült emésztésnek.

A Scott-féle Emulsió a legkiválóbb.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fill.

Kapható minden gyógyszerárban.

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — halászt — kérjük figyelembe venni.

Hungária-szálló étterme

Fiume Deák Korzó.

Kitünő magyar konyha. Kifogástalan italok!

Olcsó havi előfizetés. Gondozott tekepálya.

Farsangi reggeli népies áron.

Zulajdonos

Szmrecsányi Miklós.

BAUER GRÜNWALD A magyarok OTTHONA
GRAND HOTEL D'ITALIE
VELENCÉ-BEN
VELENCE
Elsőrendű szálló. — Kitünő konyha.

Japán frizurák! Japán frizurák!

Első fumei magyar uri és női fodrászterem, ADRIA-palota. — Telefon: 11-60.

a Japán-bálra

kész japáni frizurák és hozzávaló kis legyezők nagy választékban és olcsón kölcsönöztenek.

Mindennemű divatos hajbetétek és hajfonatok olcsó árban.

Külön hölgyterem . . . külön utcai bejárattal.

Adria-palota.

DEDAKIN LÁSZLÓ, fodrász.

Alapított 1850-ben.

Cante Giuseppe

nagy butorraktára és asztalos műhelye

Fiume, Via Cappuccini 4. sz.

Nagy választék modern luxus butorokban. Vas-, réz- és kárpitos butorokban. Szolid és elegáns kivitelben.

AJÁNLOK

kitünő bőröspecsenyét

Friss kocsonyahus kilgrként 1 K. 20 f. — Kedden és pénteken friss májas és véres hurka, naponta friss tormás virsli és szafaladé valamint minden egyéb hentesáru legjobb minőségben olcsón kapható

Szathmáry Györgyné!

Főüzlet Vicoło Germania 1. sz.

Telefon 987. sz.

Fióküzlet I. Vásárcsarnok 17. sz.

Telefon 11-72. sz.

Lederer penzio Abbazia.

Habsburg villa és Park szálló

120 szoba. Lift. Fürdők a házban. Villanyvilágítás. Árnyas kert. Gyönyörű kilátás a tengerre. Szoba és ellátás 8 koronától feljebb. Családoknak engedmény.

Előkelő Biztosító Társaság

népbiztosítási ága részére erélyes helyi üzletszerzőket és pénzbeszedőket keres fix fizetéssel azonnali felvételle. Cim a kiadóban

Egy butorozott háló és nappali szoba a központban külön bejárattal azonnal kiadó. Cim a kiadóhivatalban.

Három szobából, fürdőszobából és összes mellékhelyiségekből álló uri lakás

szép fekvésű villában kiadó. Cim a kiadóban.

Butorozott szoba
(villanyvilágítás és fürdősobával) I. emeleten kiadó. **Cím a kiadóban.**

VARIETÉ ORIENTALE
Fiume, Via Cavatojo
(Uj Kucieh-ház)

Tíz kiváló művészi erőből összeállított műsor.
Elsőrendű magyar énekesnők.
Kezdet: 9 órakor. Belépti díj 1 korona.
Tulajdonos: Pesaro Vittorio.

Fizetéses gyakornok vagy **fiatal komptirista**
helybeli irodába azonnal felvétetik.
Cím a kiadóban.

Magyar Vendéglő
Fiume, Riva Szápáry, az Adria palota mellett.
Magyar étterem. Kizárólag magyar konyha.
Közvetlen termelőktől beszerelt magyar borok. Kifűtött villás reggeli.
Mérsékelt árak.
Az átutazó és a helybeli magyarság találkozó helye. Elegáns vendégszobák tengeri kilátással kaphatók.
Telef. 11-49
Tulajdonos: **LIBERMANN IZSÓ**

Varieté Hotel Susak

Esténként elsőrendű művészi erők fellépte.

Harry quartett ének és tánc,
Horváth nővérek női kettős,
Erika quintett ének és táncz,
Duo, Charles zenebohócok,
Sylvant Emy bécsi szubrett,
Niedlich Irma énekesnő,
Horváth Emilia táncosnő,
Nichette Ottilia táncosnő,
Kemény Ilona magyar szubrett,
Angeli Rina miniatűr táncosnő,
Trio Charles tornázók.

Végül kifűtött bohózat:
Serenissimus a Varietében.
Kezdet 9 órakor. Belépti díj 1 kor.

Gilliam G. - Fiume

Via Alessandrina 4.
Raktár az Adria palotában. Interurb telefon 990.

Frissen érkezett Stíriai pulárd, vad,
Bialuga, Orsovai és Elbe caviar valamint
esténként meleg prágai sódar.

Naponta friss zsur-kenyér.

A Fiumei Előleg- és Hitelszövetkezet

korlátolt felelősséggel
Consorzio Fiumano d'Antecipazioni e Prestiti
con garanzia limitata

Via Lodovico Kossuth I. sz. I. emelet
megnyitotta az 1910 január 1-én kezdődő

VIII. évciklusra

a beiratásokat. A hitelszövetkezet

kölcsönt nyújt 300 koronától tetszés szerinti összegig. 1910 jan. 1-én kezdődő 260 heti vagy 60 havi részletben való visszafizetésre;

alkalmat ad minden tagnak célszerű takarékoságra legalább heti 1 koronás bevezetésével, melynek révén a tag a társaság jövedelmében is osztozkodik

Beiratásokat eszközöl és bővebb felvilágosításokat ad a szövetkezet irodája:
Via Lod. Kossuth I. sz. I. em. Hivatalos órák hétköznapokon 9-től 1 óráig.

MOHONICH C. A.

FIUME Via Governo TRIEST Via Ponterosso 6

Alapított 1890-ben.

A látható irásu, világhírű

Underwood írógépek

vezérképviselése.

Modern irodaberendezések. - Amerikai butor.
Másoló készülékek. - Mappák. - Bélyegzők. -
Bádog- s email feliratok.

Mechanikai javító műhely.

„MERCUR“
könyvnyomdai-intézet
Fiume, Via degli Operai 14. sz.
Uj magyar nyomda Fiumében.

Telefon sz. 9-32.

Tulajdonos: **CHILKO JÓZSEF**

Hirdessen „A TENGERPART“ napilapban!

„A Tengerpart„ január 1-én hetedik évfolyamába jutott és oly elterjedésnek örvend, a milyent eddig Fiumében egyetlen egy magyar lap sem tudott felmutatni.

„A TENGERPART“ minden hirdetése eredménynyel jár.

Kiadóhivatal: Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház.

Telefon 229. sz.

Ugyanott vétetnek fel előfizetések is bármely naptól kezdve.

Telefon 229. sz.

„A Tengerpart“ független és szókimondó irányával szerezte meg népszerűségét és olvasottságát.